

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 358/2018-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. mája 2018 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti MT PLUS TRADE s. r. o., Komjatická 1455/35, Nové Zámky, zastúpenej advokátskou kanceláriou IURISTICO s. r. o., Cimborkova 13, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Matej Kukura, PhD., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžo 5/2016 z 29. marca 2017 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti MT PLUS TRADE s. r. o. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. júla 2017 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti MT PLUS TRADE s. r. o., Komjatická 1455/35,

Nové Zámky (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátskou kanceláriou IURISTICO s. r. o., Cimborkova 13, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Matej Kukura, PhD., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 Sžo 5/2016 z 29. marca 2017 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z pripojených príloh vyplýva, že rozhodnutím Inšpektorátu práce Prešov (ďalej len „inšpektorát“) z 3. novembra 2014 bola sťažovateľke uložená pokuta v sume 1 000 € za porušenie povinností podľa § 16 ods. 2 písm. a) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o inšpekcii práce“) na tom skutkovom základe, že sťažovateľka pri výkone inšpekcie neposkytla podklady potrebné pre výkon inšpekcie na písomné vyžiadanie z 22. júla 2013, ktoré jej bolo doručené 25. júla 2013.

Proti rozhodnutiu inšpektorátu sťažovateľka podala odvolanie, o ktorom rozhodol Národný inšpektorát práce (ďalej len „národný inšpektorát“) rozhodnutím z 18. februára 2015 tak, že odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie inšpektorátu potvrdil s odôvodnením, že sťažovateľka po oboznámení sa s obsahom žiadosti inšpektorátu nereagovala ani neoznámila žiadne dôvody, ktoré by jej bránili v predložení požadovaných dokladov. V rozhodnutí národného inšpektorátu sa tiež uvádza, že čiastočné splnenie uloženej povinnosti po ukončení inšpekcie nezbavuje účastníka konania zodpovednosti za porušenie povinnosti (včasného poskytnutia požadovaných dokladov na požiadanie), ktorej nesplnenie bolo sankcionované.

Proti rozhodnutiu národného inšpektorátu z 18. februára 2015 sťažovateľka podala správnu žalobu, v ktorej argumentuje, že pokuta jej bola uložená na základe výzvy, v ktorej nebola určená lehota na splnenie povinnosti, preto jej nedodržanie nemôže byť sankcionované. V žalobe namietala nesprávne právne posúdenie vecí podľa v tom čase

platného a účinného § 250j ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku. Žalobu sťažovateľky Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 2 S 17/2015 z 24. septembra 2015 zamietol ako nedôvodnú. V odôvodnení označeného rozsudku krajského súdu sa okrem iného uvádza:

„Čo sa týka námietky žalobcu uvádzanej v žalobe, že si nemohol plniť povinnosti stanovené inšpektorom práce, lebo nebola uvedená lehota vo výzve zo dňa 23. 07. 2013 súd argumentuje vyššie uvedenou úvahou, pričom sa jednoznačne stotožňuje s právnym názorom uvedeným správnymi orgánmi a pokiaľ žalobca tvrdí, že došlo k pochybeniu v dôsledku nestanovenia primeranej lehoty, pričom svoju námietku opiera o obsah ustanovenia § 27 ods. 1 Správneho poriadku, resp. o lehotu uvedenú v § 55 O. s. p. súd poukazuje na to, že s poukazom na obsah ustanovenia § 16 ods. 2 písm. a) Zákona o inšpekcii práce, z ktorého nevyplýva, že by inšpektor práce mal povinnosť určovať vo vyžiadaní dokladov lehotu na ich predloženie a preto ani neurčenie tejto lehoty vo výzve zo dňa 22. 07. 2013 nezbavuje žalobcu ako zamestnávateľa splnenia si jeho povinnosti a to predložiť poskytované podklady inšpektorovi práce tak, ako to inšpektor práce vyžiadal v konkrétnej výzve zo dňa 22. 07. 2013 doručenej žalobcovi 25. 07. 2013.

Z predmetného konkrétneho ustanovenia § 16 ods. 2 písm. a) zákona č. 125/2006 Z. z. jednoznačne vyplýva, že žalobca bol ako zamestnávateľ povinný na požiadanie poskytnúť inšpektorátu práce, alebo inšpektorovi práce všetky podklady alebo informácie potrebné na výkon inšpekcie práce vrátane prvopisov, dokladov a technických nosičov dokladov. Preto ani následné čiastočné splnenie ho nezbavilo tejto povinnosti a tak, ako už súd vyššie uviedol k tejto námietke sa aj súd stavia jednoznačne odmietavo, pretože povinnosť žalobcu bezpochyby vyplývala z vyššie citovaného zákona o inšpekcii práce č. 125/2006 Z. z. K tejto námietke súd musí zdôrazniť, že pri stanovení porušenia povinností žalobcu a následného uloženia sankcie prvostupňový správny orgán jednoznačne vychádzal zo skutkového záveru a konštatovania, že žalobca si nesplnil povinnosť uloženú mu prvostupňovým správnym orgánom a to predložiť doklady, ktoré od neho inšpektor práce žiadal. Nebola mu uložená sankcia za nedodržanie lehoty. Z tejto skutočnosti má súd jednoznačne za to, že námietka žalobcu ohľadom nemožnosti uloženia pokuty za nesplnenie si povinnosti, pretože nebola uložená žalobcovi lehota, je bezpredmetná.

V konaní o uložení pokuty zo strany Inšpektorátu práce Prešov, ako aj následne žalovaného ako odvolacieho orgánu bolo bezpochyby preukázané, že žalobca vyžiadanie požadovaných dokladov zo strany inšpektorátu práce obdržal, táto skutočnosť je nepochybne preukázaná doručením tejto výzvy z 25. 07. 2013 žalobcovi. Z toho vyplýva, že žalobca mal vedomosť o existencii požiadavky na predloženie dokladov...“

Sťažovateľka proti rozsudku krajského súdu z 24. septembra 2015 podala odvolanie (s totožnou právnou argumentáciou, pozn.), o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že označený rozsudok krajského súdu potvrdil.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia a nesprávne právne posúdenie veci, k čomu v podstatnom uvádza:

«... k porušeniu povinnosti poskytnúť súčinnosť pri výkone inšpekcie práce nedošlo... Vo vyžiadaní Inšpektorátu práce Prešov zo dňa 22. júla 2013... nebola určená lehota na splnenie tejto povinnosti.

Túto skutočnosť sťažovateľ uvádzal v žalobe, ako aj v odvolaní s poukazom na ustanovenie § 27 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, ktoré stanovuje, že: Ak je to potrebné, správny orgán určí na vykonanie úkonu v konaní primeranú lehotu, pokiaľ ju neustanovuje tento zákon alebo osobitný zákon.

Konajúci súdy nezobrali do úvahy citované ustanovenie, nakoľko podľa nich z ust. § 16 ods. 2 písm. a) zákona č. 125/2006 Z. z... nevyplýva, že by inšpektor práce mal povinnosť určovať vo vyžiadaní dokladov lehotu na ich predloženie, a preto ani nestanovenie tejto lehoty vo vyžiadaní zo dňa 22. júla 2013 nezbavuje sťažovateľa povinnosti predložiť požadované doklady. Táto argumentácia súdu je nesprávna na dvoch úrovniach.

... keď osobitný zákon [§ 16 ods. 2 písm. a) zákona o inšpekcii] výslovne neukladá správne orgánu, aby stanovoval lehotu účastníkovi na splnenie povinnosti, nie je potrebné tak učiniť, neobstojí v kontexte § 27 ods. 1 Správneho poriadku, ktorý výslovne vyžaduje, aby túto lehotu správny orgán stanovil vždy, keď nevyplýva z osobitného predpisu

a jej stanovenie je potrebné. Podľa názoru sťažovateľa je toto jasné pravidlo Správneho poriadku presne namierené práve na prípady, ako je tento.

... v procesnom práve je bežné využívanie analógie, ktorá je o to potrebnejšia, keď hovoríme o správnom práve, ktoré je upravené fragmentárne.

... argumentácia zo strany súdov nereflektuje podstatu sťažovateľom namietaného argumentu nestanovenia lehoty. Predmetnou argumentáciou sa sťažovateľ nesnažil preukázať, že nedošlo k vzniku povinnosti doručením vyžiadania, ale že bez stanovenia lehoty nebolo možné posúdiť, či sťažovateľ svoju povinnosť splnil alebo nesplnil. Sťažovateľ netvrdí, že povinnosť na jeho strane nevznikla, ale že nedošlo k jej porušeniu.

Lehota ako časové ohraničenie na plnenie povinnosti je významným prvkom právnych vzťahov, nakoľko je objektívne identifikuje právne skutočnosti... tvrdené nesplnenie našej povinnosti bolo zistené pri výkone inšpekcie práce u účastníka konania od 23. júla 2013 do 13. septembra 2013. Tento nezrozumiteľný údaj je vyjadrením opodstatnenia sťažovateľovho argumentu, nakoľko je nepredstaviteľne, že správny orgán nevie identifikovať porušenie povinnosti dodania dokladov presným určením dňa, kedy malo dôjsť k porušeniu povinnosti. Navyše pokiaľ správny orgán tvrdí, že nesplnenie povinnosti zistil v období od 23. júla 2013 do 13. septembra 2013, z uvedeného možno vyvodit' záver, že porušenie povinnosti sťažovateľom mohlo podľa správneho orgánu nastať dokonca v dňoch od 23. júla 2013 až 24. júla 2013, čo sú dni pred doručením samotnej prvej výzvy na splnenie povinnosti (v ktorej žiadna lehota na splnenie tejto povinnosti nebola uložená).

... v Rozhodnutí Inšpektorátu práce Prešov zo dňa 3. novembra 2014, ktorým bol jednoznačne určený deliktuálny skutok, bola uložená sťažovateľovi pokuta za porušenie povinnosti, ktorá mu vznikla na základe vyžiadania zo dňa 22. júla 2013, a teda nie kvôli porušeniu povinností vyplývajúcich z dodatku k protokolu, ktorý bol navyše vydaný až dňa 6. septembra 2013 a doručený sťažovateľovi až dňa 10. septembra 2013 a ktorý stanovoval lehotu na splnenie troch dní. Pokiaľ teda súdy preskúmavali správny delikt v inom rozsahu (a ten posúdili ako potrestaný adekvátne), než ho určili správne orgány, porušili svoju povinnosť podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy, a zároveň porušili aj zásadu, že nesmú konať bez návrhu (v súdnotrestných a správnotrestných veciach bezvýnimočne)...

Z vyššie uvedeného vyplýva záver, že správny orgán nemôže deklarovať porušenie povinnosti v prípade, že sa objektívne nedajú identifikovať všetky podstatné náležitosti povinnosti, ktorou je v danom prípade časové ohraničenie na plnenie. Takýto postup je v rozpore s princípom právnej istoty.

... pre absenciu využívania tohto zariadenia na závislú prácu nie je dôvod na sťažovateľa hľadiť ako na zamestnávateľa, keď sťažovateľ poukazoval na to, že toto zariadenie nepoužíva na svoje podnikanie, ani pre inú vlastnú potrebu, o toto zariadenie sa nestarajú žiadni zamestnanci sťažovateľa a zároveň objekt na [REDACTED] nie je pracoviskom (žiadna práca sa v týchto objektoch nevykonáva a žiadni zamestnanci sťažovateľa tam nemajú ani len prechodné miesto výkonu práce). K tomuto sťažovateľ navrhoval i dôkaz výsluchom sťažovateľa a zamestnancov sťažovateľa...

Konajúce súdy sa k uvedenej argumentácií nevyjadrili, navrhované dokazovanie bez vysvetlenia nevykonali a uspokojili sa s naplnením formálneho pojmu zamestnávateľa, vlastníctva zariadenia a plnenia povinností podľa vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 508/2009 Z. z., pritom však prehliadli odlišný aplikačný rozsah týchto subjektov podľa vyhlášky (širší) a subjektov podľa relevantného ustanovenia § 16 ods. 2 písm. a) zákona o inšpekcii, podľa ktorého bola ukladaná sankcia za správny delikt.

... konajúce súdy vyvodili nesprávny logický záver. Súčasťou riadneho prevádzkovania vo všeobecnosti je funkčnosť, teda sa dá spraviť záver, že pokiaľ je niečo prevádzkované, musí to byť z pravidla aj funkčné. Avšak fakt, že je niečo funkčné neznamena, že to musí byť aj prevádzkované, resp. používané. Preto sa nedá brať do úvahy mylný záver súdov o tom, že sťažovateľovi vyplývajú povinnosti ako vlastníkovi a prevádzkovateľovi z dôvodu, že vyhradené technické zariadenie je funkčné, a tým pádom ani využitie tohto mylného záveru na tvrdenie, že pre predmetné zariadenie vyplývajú povinnosti z ust. § 16 zákona o inšpekcii.

... Na vyššie uvedenom základe sme namietali nedostatok právomoci správneho orgánu vykonávať inšpekciu práce v danom prípade [a žalobné dôvody podľa § 250j ods. 2 písm. a) a e) a ods. 3 O. s. p.]. Konajúce súdy však vec nesprávne právne posúdili, nevykonaním navrhnutých dôkazov nedostatočne zistili skutkový stav veci (pričom toto odmietnutie neučinili výslovne, konkrétne a s uvedením dôvodov - a vyššie uvedený

konkrétny návrh jednoducho ignorovali) a zásadnými vadami odôvodnenia nám odňali možnosť v konaní konať a sa riadne brániť podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. Pritom nedostatok právomoci správnych orgánov je takou vadou konania, pre ktoré je potrebné správne rozhodnutia zrušiť bez ďalšieho...

... Súčasťou právnej argumentácie sťažovateľa v konaní bola námietka smerujúca na nezákonnosť uskutočnenia inšpekcia ako takej (ak by na jej uskutočnenie aj mali inšpektoráty práce právomoc), a to konkrétne na absenciu oznámenia žalobcovi, že sa uskutoční inšpekcia práce pred jej začatím (nezákonnosť v samotnom započatí inšpekcie). Hoci inšpektorát práce vysvetľoval v dodatku č. 1 zo dňa 6. septembra 2013 k protokolu č. IPV-52-04-2.2/P-E22-13 zo dňa 5. augusta 2013, že sa tak stalo z dôvodu, „aby nebol negatívne ovplyvnený výkon inšpekcie práce“, toto vysvetlenie nie je prípadne, nakoľko inšpekcia práce sa - podľa samotného už citovaného protokolu - zamerala výlučne na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a obmedzila sa výlučne na formálnu kontrolu písomných dokladov týkajúcich sa odborných prehliadok a odborných skúšok vyhradených technických zariadení. Z tohto pohľadu tzv. prekvapivá kontrola nebola na mieste (nezisťovalo sa napr. nelegálne zamestnávanie, kedy by takáto kontrola bola opodstatnená)...

Keďže sa inšpekcia uskutočnila v rozpore so zákonom, nemožno sťažovateľovi vytýkať porušenie povinnosti spolupracovať pri jej výkone, a preto sťažovateľ dôvodne uplatnil žalobný dôvod podľa § 250j ods. 2 písm. e) O. s. p.; napriek tomu naň súdy neprihliadli...

Zároveň sťažovateľ namietal aj výšku pokuty a jej odôvodnenie. To odôvodnil najmä s poukazom na to, že pri ukladaní akýchkoľvek pokút je v prvom rade potrebné vyriešiť otázku závažnosti protiprávneho konania...

... Inšpektori mali prístup k zariadeniu, mohli ho kontrolovať, ohliadať a zisťovať jeho bezpečnosť či nebezpečnosť aj sami, prípadne zakázať jeho používanie, ak sa im javilo ako nebezpečné. Nič z toho však neučinili.

... má byť trestanie tou poslednou možnosťou pre nápravu najzávažnejších deliktov. Práve z tohto hľadiska bolo potrebné preskúmať materiálnu stránku celej záležitosti...: vyhradené technické zariadenie je priebežne udržiavané, prehliadané a skúšané. Vytýkaná nespolupráca sa tak naozaj javí ako ospravedliteľná...

Konajúce súdy sa navyše nesústredili na posúdenie odôvodnenia závažnosti konania vymedzeného vo výroku rozhodnutia správneho orgánu. Súdy tak vec nesprávne právne posúdili a celkovo v podstate neuskutočnili súdny prieskum, na čo boli povinné...

... Súd však konkrétne neuvádza, kde a ako boli inšpektorátom práce tieto zákonné kritériá zisťované a konkrétne odôvodňované (pretože tak súd učiniť ani nemohol - takáto argumentácia v smere k ostatným zákonným kritériám a ich konkrétnym prejavom v danej veci, a ich vyhodnotenia ako poľahčujúcich či priťažujúcich, ich intenzity - úplne chýba). Napriek špecifickej námietke obsiahnutej v odvolaní sa ani touto námietkou Najvyšší súd Slovenskej republiky nezaoberal a neposkytol na ňu odpoveď.»

Na základe citovanej argumentácie sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, napadnutý rozsudok zruší a vec vráti najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a prizná jej trovy konania pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľka namieta, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto

rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť (m.m. II. ÚS 88/01). Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (m. m. IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné (ťažiskové) otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (porov. právnu vetu nálezu III. ÚS 260/07; obdobne pozri tiež II. ÚS 439/2016).

Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti považuje za potrebné poukázať aj na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd

vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležité zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka namieta aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy, keďže jej sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu vydanému najvyšším súdom v rámci správneho súdnictva, ústavný súd považuje za potrebné poukázať aj na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahrádzať činnosť orgánov verejnej správy, ale „len“ preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, t. j. orgánov, ktoré netvoria súčasť sústavy súdov (m. m. IV. ÚS 127/2012, II. ÚS 784/2015, II. ÚS 737/2015).

Podstatou námietok sťažovateľky vo vzťahu k porušeniu jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu je námietka arbitrárnosti napadnutého rozsudku a nesprávneho právneho posúdenia nevyhnutnosti určenia lehoty na poskytnutie dokladov potrebných pre inšpekciu.

V relevantnej časti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu odvolací súd po stotožnení sa s argumentáciou obsiahnutou v odvolaní napadnutom rozsudku krajského súdu uvádza:

„Po preskúmaní veci Najvyšší súd SR konštatuje, že rozhodnutie krajského súdu, ktorým zamietol žalobu je vecne správne. Odvolací súd dospel k rovnakému záveru ako krajský súd a správne orgány, že pokutu vo výške 1.000 € uložil žalovaný žalobcovi za nepredloženie požadovaných podkladov, konkrétne správ o odborných prehliadkach a odborných skúškach inšpektorom práce. Žalobca počas inšpekcie práce od 23. 07. 2013 do 13. 09. 2013, o ktorej bol informovaný dňa 25. 07. 2013, kedy si prebral vyžiadanie inšpektora práce zo dňa 22. 07. 2013, nepredložil doklady, ktoré od neho inšpektor práce preukázateľne vyžiadal. Odvolací súd konštatuje, že aj keď vo vyžiadaní zo dňa 22. 07. 2013 nebola stanovená lehota na predloženie dokladov, bolo povinnosťou žalobcu reagovať na predmetnú výzvu a doklady, ktoré od neho inšpektorát práce žiadal, aj predložiť.“

Žalobca tak svojim konaním, resp. nekonaním, porušil povinnosť vyplývajúcej mu z ust. § 16 ods. 2 písm. a) zákona č. 125/2006 Z. z., a teda nepredložil inšpektorovi práce konkrétne doklady, na základe preukázateľne doručeného vyžiadania zo dňa 25. 07. 2013, a túto povinnosť si nesplnil ani do ukončenia inšpekcie práce dňa 13. 09. 2013. Žalobca si svoju povinnosť nesplnil ani na základe nariadenia inšpektora práce, ktoré je uvedené v Dodatku č. 1 zo dňa 05. 09. 2013, ktorý bol žalobcovi preukázateľne doručený dňa 10. 09. 2013, podľa ktorého bol žalobca povinný splniť svoju povinnosť bezodkladne. Žalobca svoju povinnosť čiastočne splnil dňa 24. 09. 2013, kedy bola časť dokladov žalobcom predložená. K nesplneniu povinnosti žalobcu predložiť vyžiadané doklady najvyšší súd uvádza, že odôvodnenie napadnutého súdneho rozhodnutia v tejto časti je plne vyčerpávajúce a logicky odôvodnené. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby najvyšší súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa.“

V nadväznosti na citované ústavný súd v prvom rade konštatuje, že podľa výšky uloženej pokuty sťažovateľke ako právnickej osobe a podnikateľskému subjektu, proti uloženiu ktorej sťažnosť smeruje, by bolo možné podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu vyhodnotiť ako sťažnosť v bagatelnej veci, ktorej ústavný prieskum prichádza do úvahy len v celkom výnimočných prípadoch (m. m. pozri napr. IV. ÚS 358/08, IV. ÚS 94/2014, III. ÚS 529/2014, II. ÚS 468/2015, II. ÚS 357/2015). Napriek uvedenému

ústavný súd zohľadnil, že vo veci sťažovateľky ide o správne trestanie za správny delikt, pri ktorom sa uplatňuje mocenská autorita štátnych orgánov, ktoré sankcionujú protiprávne konanie vo vzťahu k účastníkovi konania v nerovnom postavení. Ústavný súd preto považoval za potrebné zaujať postoj k sťažnostnej argumentácii predostretej sťažovateľkou a až na tom základe vyhodnotiť, či možno sťažnosť považovať za zjavne neopodstatnenú.

Po preskúmaní napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd ako súd odvolací pri svojom rozhodovaní nevybočil z existujúceho rámca platných a účinných právnych predpisov a preskúmal odvolaním napadnuté prvostupňové rozhodnutie po právnej i skutkovej stránke, pričom svoje závery zrozumiteľne a presvedčivo odôvodnil. Ústavný súd sa stotožňuje so záverom najvyššieho súdu, že aj keď lehota na poskytnutie požadovaných dokladov nebola určená vo výzve inšpektorátu (obsahujúcej náležitosti podľa *lex specialis* – zákon o inšpekcii práce, pozn.), sťažovateľka bola s obsahom tejto žiadosti oboznámená 25. júla 2013 a bol jej inšpektorátom poskytnutý dostatočný časový priestor (inšpekcia bola ukončená až 13. septembra 2013, pozn.) na poskytnutie požadovanej súčinnosti, ktorý nevyužila, požadované doklady nepredložila a neuviedla ani žiadne relevantné dôvody, prečo na žiadosť nereagovala. Navyše, ani dodatočné predloženie dokladov z jej strany, ku ktorému došlo 24. septembra 2013 (11 dní po ukončení inšpekcie), nebolo úplné a v požadovanom rozsahu. Zároveň ústavný súd poukazuje na zásadu „*vigilantibus iura scripta sunt*“ (bdelému patrí právo) a na procesnú zodpovednosť sťažovateľky, ktorá ako subjekt, u ktorého sa vykonávala inšpekcia, mohla a mala využiť inšpektorátom ponechaný časový priestor na splnenie žiadosti.

Aj zvyšnú časť sťažnostnej argumentácie ústavný súd považuje vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho súdu za neodôvodnenú. K námietke neprimeranej výšky pokuty a jej ukladania až ako nástroja *ultima ratio* ústavný súd poznamenáva, že je vecou správnej (voľnej) úvahy správnych orgánov, do ktorej ústavný súd nemá dôvod v rámci ústavného prieskumu zasahovať, keďže nevybočuje z medzí a hraníc ustanovených právnymi predpismi.

Vo vzťahu k námietke nedôvodného požadovania predmetných dokladov inšpektorátom ústavný súd taktiež poznamenáva, že je vecou úvahy správneho orgánu, ktoré dôkazy považuje za potrebné vykonať na účel zistenia skutkového stavu veci pri výkone inšpekcie. Ani prípadné iné právne posúdenie veci sťažovateľkou ju nezbavuje povinnosti poskytnúť súčinnosť formou predloženia požadovaných dokladov, ktorých významnosť pre právne posúdenie veci môže následne v procese dokazovania vyvracať či spochybňovať.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že sťažovateľkou namietaná arbitrárnosť napadnutého rozsudku a namietané nesprávne právne posúdenie dôsledkov absencie určenia lehoty na plnenie vo výzve inšpektorátu zo strany najvyššieho súdu neobstojí, a preto považuje sťažnostnú argumentáciu sťažovateľky za zjavne neopodstatnenú. Podľa názoru ústavného súdu neexistuje medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a obsahom základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohla viesť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenej bolo už bez právneho významu zaoberať sa jej ďalšími návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2018